

K r o o n i k a

- - - - -

4. veebruaril korraldas Eesti Terminoloogia ühing rahvusraamatukogus oskuskeeleseminari.

23. veebruaril anti kätte Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhind. 2010. aasta laureaat on Ain Kaalep.

14. märtsil toimus Tallinna ülikoolis emakeelepäevale pühendatud üliõpilaskonverents. Konverentsil esinesid ettekannetega bakalaureuse- ja magistriastme üliõpilased, samuti anti kätte Jakob Prantsu stipendiumid hea õppeedukuse eest.

15. märtsil anti Viljandi Paalalinna gümnaasiumis kätte 2009. aasta parima keeleteo auhinnad. Peaauhinna said Kihnu-murdelise aabitsa (Aabets) kirjutamise eest Külli Laos, Reene Leas ja Evi Vesik; rahvaauhinna sai eesti keelt ja Eesti keelepoliitikat toetavate seisukohtade eest Sergei Metlev.

26. märtsil tähistati Tartu ülikooli ajaloomuuseumis Emakeele Seltsi 90. aastapäeva. Ettekannetega esinesid Mati Ereht, Kristiina Ross ja Helle Metslang.

21. aprillil toimus Väike-Maarjas F. J. Wiedemanni keeleauhinna keelepäev. Ettekannetega esinesid Mati Hint ja Siiri Randmaa, keeletammikusse istutati Ain Kaalepi tamm.

22. aprillil toimus Tallinna ülikooli doktorikooli korraldatud sotsiolingvistika päev, millest võtsid osa Läti, Soome, Leedu ning Eesti sotsiolingvistid. Sotsiolingvistika päeva teema oli sotsiolingvistika laiemas mõttes, kõneldi nii mikro- kui makrosotsiolingvistilistest uurimustest ning ajaloolisest sotsiolingvistikast.

22. ja 23. aprillil korraldasid Eesti Rakenduslingvistika Ühing, Tallinna ülikool ja eesti keele instituut rakenduslingvistika kevadkonverentsi. Plenaarettekannetega esinesid Minna-Riitta Luukka (Jyväskylä ülikool) ja Marilyn Vihman (Yorki ülikool).

29. aprillil toimus Helsingi ülikoolis Helsingi ja Tartu magistrantide ja doktorantide kevadseminar „Eesti keel kontaktis ja kontrastis”.

29. aprillil peeti Tallinna ülikoolis Emakeele Seltsi kõnekoosolekut, mis oli sel korral pühendatud suulisele kõnele. Esinesid Tiit Hennoste, Kirsi Laanesoo ja Krista Strandson.

27. mail Tartus peetud Emakeele Seltsi kõnekoosolek oli pühendatud Hella Keema, Mari Musta ja Salme Nigoli mälestusele. Ettekannetega esinesid Mari Mets, Piret Norvik ja Inge Käsi.

28. juunil toimus Tartu ülikoolis J. V. Veski päev teemal „Keelekontaktid ja eesti keele grammatika”. Ettekannetega esinesid Lembit Vaba, Jüri Viikberg, Helle Metslang, Enn Veldi ja Martin Ehala.

2010. aastal Tallinna ülikooli eesti keele ja kultuuri instituudis kaitstud eesti keele alased bakalaureuse- ja magistritööd

Magistritööd

Humanitaarteaduse magistri kraad (keeleteoimetaja)

Airi Kapanen „Mida teevad poisid ja tüdrukud eesti uuemas lastekirjanduses? Poiste ja tüdrukute verbisõnavara leksikaalsemantiline analüüs uuema eesti lastekirjanduse põhjal”, Riina Kasser „Toimetamistraditsioonid Eesti lastekirjanduses 1949–1991”

Humanitaarteaduse magistri kraad (eesti keele ja kirjanduse õpetaja)

Helen Kõrgesaar „Eesti keelt esimese keelena omandavate laste küsimuste ja arvukategooria omandamisest”, Kerli Liksor „Vältekäsitlus koolis ja veldete õpetamise tulemuslikkus”, Meeli Pajula „Keskkooliõpilaste funktsionaalne kirjaoskus 2008/2009. õa emakeeleolümpiaadi lõppvooru näitel”, Laura Saaremäe „Positiivse tagasiside motiveeriv mõju eesti keele tunnis”

Humanitaarteaduse magistri kraad (lingvistika)

Marja Vaba „Inglise-eesti koodikooperimisest Skype'i Tallinna kontori kahe vestlusgrupi näitel”

Bakalaureusetööd

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (eesti keel)

Kati Allmäe „Mihkel Muti keel eesti tekstiruumi taustal”, Heili Avila „Metafoorid majandustekstides”, Elisabeth Israel „Ruila mõisa talunimed”,

Jekaterina Mištšenko „Johannes Aaviku sõnavaraline tegevus Rootsis (1946–1953)”, Merli Paasik „Ingerisoomlane keeles ja ruumis (Eesti ingerisoomlaste näitel)”, Kristiina Pahk „Keelelised elulood: teooria ja kogemus”, Anu Pedaja „Muutused *hammas-* ja *tütar-*tüüpi sõnade vormimoodustuses kooliõpilaste keelekasutuse näitel”, Merit Pettai „Kanada eestlaste kolmanda põlvkonna keelest”, Greta Preast „Vead kümne Eesti söögikoha menüü toidusõnavaras”, Kadri Pärn „Arvukategooria omandamisest eesti keeles”, Merit Rauna „Sõnaartikkel *jooksma* „Eesti keele seletavas sõnaraamatus”. Kognitiivne lähenemine”, Karolina Räätsak „Ametikirjade vormistamise probleeme Kohtla-Nõmme vallavalitsuse näitel”, Katrin Rüütli „Eesti narkosläng”, Eliisa Sau „Keeleline viisakus ametlikes tekstides”, Kertu Seemer „Kullamaa kihelkonna eesnimistu XIX sajandil”, Anna-Liisa Ševeljova „Hispaania diskursus-pragmaatiliste sõnade kopeerimine Argentiina eestlaste kõnes”

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (referent-toimetaja)

Gerli Gutmann „Ansamblinimed Eestis Eesti ansamblite andmebaasi näitel”, Kertu Kalmus „Släng subtiitrites”, Irmeli Karja „Blogikeele eripärast blog.tr.ee *Top-100* näitel”, Karolin Lillemäe „Tõlkimisest ja enam levinud vigadest ajakirja *Cosmopolitan* persooniartiklite näitel”, Epp Lipu „Saarte ja Edela-Pärnumaa murrakute sõnavarasuhted”, Marelli Millend „Eesti keele üldhariduslik õpe Euraasias”, Kaisa Mälk „Rikkuse mõistevälja kuuluvad fraseologismid”, Svetlana Nesterova „Vene eesnimed eestikeelsetes dokumentides”, Helen Nõmm „Loomanimetused perekonnanimena 19. sajandil ja tänapäeval”, Maria Poležajeva „Vene keelt omandava viieaastase lapse keeleoskuse arengust võrdluses eesti keelt omandava lapse keeleoskuse arenguga”, Berit Rõõmussaar „Nimisõnad eesti keelt omandavate laste varase kõne arengu perioodil”, Jelena Sjomina „Leksikaalgrammatilised mittevastavused eesti-vene uudistekstides”, Kädi Tomingas „Ühe meremehe keelest”, Hegle Villak „Soovitusnimestiku „15 000 uut sugunime” nimede levik”

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (eesti keel võõrkeelena)

Jekaterina Grigor „Fraseoloogilised žestid sõnaga *käsi* eesti ja vene keeles”, Veronika Kiseleva „Kakskeelne suhtlemine eesti-vene segaperes”, Maria Komarova „Tallinna ja Rakvere keelemaastik. Kahe keelekeskkonna võrdlus”, Olesja Kulik „Eesti-vene segapaaride igapäevased keelelised valikud. Kvalitatiivne uurimus”, Iris Kumari „Chicago eestlaste eesti keel”, Natalja Maksimova „Vene lapse keeleõpe eesti lasteaias”, Anna-Maria Natus „Inglise-eesti koodivahetus kirjalikus ja suulises kommunikatsioonis”, Tiina Palmiste „Eesti koolid Rootsis ja Kanadas”, Anna Pirk „Tallinna Pallasti

lasteaia vanemate hoiakud laste kakskeelsuse suhtes”, Maria Plavinskaja „Kaassõnad kirjalikus õppijakeeles”, Anna Šiškova „Eesti venekeelsete elanike etnolingvistiline vitaalsus segregatiivsete ja hajutatud keelekeskkondade näitel”

2010. aastal Tartu ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudis kaitstud eesti keele alased doktori-, bakalaureuse- ja magistritööd

Doktoritööd

Doctor philosophiae üldkeeleteaduse alal

Liivi Hollman, „Basic color terms in Estonian Sign Language”

Doctor philosophiae eesti keele alal

Mari Mets „Suhtlusvõrgustikud reaalarajas: võru kõnekeele varieerumine kahes Võrumaa külas”

Magistritööd

Magister artium eesti keele alal

Natali Happonen „Tähendusülekanded kui sõnavara täiendamise viis eesti, soome ja vene koolinoorte kõnekeeles ja slängis – inimkesksed metafoorid”, Tiina Kikerpill „Lugemisoskuse mõõtmine eesti keeles teise keelena. Testisoorituse kvalitatiivne analüüs”, Tiina Paet „Tsitaatsõnade häälde esitus „Võõrsõnade leksikonis””, Sirje Rammo „Eesti keele õpik täiskasvanud keeleõppijale”, Riina Reinsalu „Töövõtu- ja käsunduslepingud tekstiliigina”, Karin Soodla „Morfoloogilisi ja morfosüntaktilisi nähtusi eesti internetikeeles”, Tiina Tärk „Kiili valla asustusnimed”

Magister artium läänemeresoome keelte alal

Erika Krautmane „Kuramaa liivi keele kõneviiside süsteem eesti ja läti keele taustal”, Kai Tiislär „Silmuskudumise sõnavara soome, ungari ja eesti keeles”

Magister artium uurali keelte alal

Siiri Kolka „Fraseoloogilisest uurimisest ungarikeelsete koha- ja rahvuste nimesid sisaldavate keelendite näitel”, Gabriella Nad „Ülevaade ungari viisakusväljenditest. Pöördumis- ja kõnetamistraditsioonid 19.–20. sajandi ungari keelekasutuses Zs. Móriczi tööde põhjal”, Kristi Valk „Ajakirjandustekstide tõlkimine eesti keelest ungari keelde: probleemid ja sõnavara”,

Maarja Villandi „Ebateaduslikud teooriad ja alternatiivsed teaduslikud teooriad eesti keele suguluse kohta”

Humanitaarteaduse magistri kraad (eesti keel)

Kirsi Laanesoo „Überpööratud polaarsusega küsimused eesti argivesitluses”, Miina Norvik „Tuleviku väljendamise vahendid salatsiliivi keeles muude Euroopa ja läänemeresoome keelte taustal”, Nele Salveste „Väldete akustiliste tunnuste varieerumine tajus”, Annika Valdmets „Mõne modaalpartikli kujunemine ja kasutamine eesti kirjakeeles alates 1890. aastatest”

Humanitaarteaduse magistri kraad (eesti keel võõrkeelena)

Inga Miliauskaitė „Nõukogude ajal ilmunud eesti ja leedu noorteajakirjade sõnavara”, Simona Pranaitytė „Põhivärvinimed leedu keeles”, Inna Semjonova „Metonüümia semantilised funktsioonid eesti keeles”

Humanitaarteaduse magistri kraad (eesti keele ja kirjanduse õpetaja)

Jane Suvi „Keeletestide koostamise põhimõtted ning põhikooli eesti keele ja kirjanduse lõpueksam”

Humanitaarteaduse magistri kraad

(eesti keele ja kirjanduse õpetaja mitte-eesti koolis)

Maria Boiko „Keelekeskkonna mõju vene emakeelega 10. klassi õpilaste verbirektsiooni omandamisele”, Polina Kossenkova „Eestikeelne aineõpe Narva Kreenholmi Gümnaasiumis”, Anna Kull „7. klassi õpilaste suuline eesti-vene koodivahetus eesti keele kui teise keele tunnis”, Inna Nekrasova „Kommunikatiivne käitumine Venemaa, Prantsusmaa, Saksamaa ja Eesti 1850–1950 kujutavas kunstis”, Kristina Paštšenko „Kõnelemisoskuse arendamine eesti keeles teise keelena III kooliastmes”, Jelena Smoljakova „Eesti keele õppe korraldamine koolieelsetes lasteasutustes Kohtla-Järve näitel”, Natalia Voronova „Üleminek osalisele eestikeelsele aineõppele Kohtla-Järve, Tartu ja Tallinna koolide näitel”

Humanitaarteaduse magistri kraad (keeletoimetaja)

Madis Jürviste „1999. ja 2006. a õigekeelsussõnaraamatu retseptioon”

Humanitaarteaduse magistri kraad (soome-ugri keeled)

Jingyi Gao „Introduction to Sino-Finnic Etymological Studies”

Humanitaarteaduse magistri kraad (ungari keel ja kultuur)

Siiri Erm „Palverändurid tänapäeva Csíksomlyó frantsiskaanide kirikus ja nende suhe neitsi Maarjasse”, Mirja Jõgi „A Magyar indiánok”

Humanitaarteaduse magistri kraad (üldkeeleteadus)

Piret Piiraja „Verb *hakkama* situatsiooni alguse väljendajana eesti keele ahelverbides”, Liis Raasik „Intervokaalsete lühikeste klusiilide laad eesti keele spontaankõnes”, Piia Taremaa „Fiktiivne ja reaalne liikumine eesti keeles”, Maria Tuulik „Presidentide Lennart Meri ning Arnold Rüütli uusaastakõnede tähistus- ja interpersonaalse funktsiooni analüüs”

Bakalaureusetööd

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (arvutilingvistika)

Kaidi Lõo „Püsiühendid ja liitsõnad wordnet-tüüpi tesauruses”, Karen Runthal „Masintõlge eesti keelest inglise keelde: ülevaade meetoditest, tõlkesüsteemi testimine, küsitluse analüüs ja ettepanekud”

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (eesti keel)

Marilis Ehvert „Konditsionaalivormide kasutamine MSN-vestlustes”, Ene Jaagant „Elektrotehnikaterminid MS Balti Trafo OÜs ja saksa-eesti elektrotehnika valiksõnastik”, Riina Kerm „Paronüümide tundmine 10. klassi õpilaste seas”, Reelika Kikas „Soome keele mõjud kahe teise põlvkonna Soome eestlase eesti keeles”, Krista Kõrgesaar „Emakeeleõpetajate valmisolek uue õppekava põhimõtete rakendamiseks”, Hanna-Stina Kõverjalg „Tartu linna toidlustusettevõtete nimed 2009. aastal”, Laivi Laanemets „Adjektiivid reklaamikeeles”, Ann Metslang „*akvaarium*-tüüpi sõnade kasutus eesti kirjakeeles”, Maaria Pielberg „Inimesega seotud sõnavara Heinrich Gösekeni keeleõpetuse „*Manuductio ad linguam Oesthonicam*” sõnastikus”, Helin Roosileht „Eesti keelt teise keelena õppivate vene üliõpilaste kommunikatiivne kompetents elektroonilises suhtluses”, Siret Salm „Kaassõnade *sees* ja *peal* ning vastavate kohakäänete kasutust mõjutavad tegurid”, Pille Sepp „Pronoomeni kasutus MSN-vestlustes”, Kati Sokko „Pöide murraku eripärase sõnavara tundmine tänapäeval”, Helena Teemets „Ettepanekute ja pakkumiste väljendamine eesti argidialoogides”, Liisa Tepp „Suulise kõne partiklid eesti noorsookirjanduse otsekõnes”, Helen Türk „Kihnu murraku vokaalidest”

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (eesti keel ja kultuur muukeelsetele)

Vitali Denikin „Verbirektsiooni problemaatika keeleõppija vaatevinklist”, Irina Galnykina „Mesinädalad eesti kultuuris endisajal ja tänapäeval”, Olga Gavrilova „Eesti-vene koodivahetuse põhijooned”, Svetlana Gerassimenko „Eesti etniliste venelaste identiteet kristluse tekkimisest tänaseni”, Jekaterina Gordejeva „Võõrsõnad eesti ja vene keeles”, Julia Griškova „Mitte-

-----

eestlaste integratsioon eesti ühiskonnas ja sellega seotud probleemid”, Regina Jelinvarenko „Onomatopoeetilistest tüvedest moodustatud verbid eesti keeles ja nende omandamine mitte-eestlaste poolt”, Andrei Jermoljuk „Libahundipärimus eesti, liivi ja slaavi traditsioonis”, Renata Keva „Kaukaasia eestlased”, Maria Loginova „Ilukirjandusliku teksti reaalide tõlkimise põhijooni”, Lumimaria Esteri Luumi „Mõned eesti uskumused demonoloogilises perspektiivis”, Julia Menšikova „Vene laensõnad eesti slängis”, Jekaterina Prokofjeva „Kõnetusvormid eesti keeles: pöördumised”, Maarika Rümmel „Ehitusviimistleja erialal töötamiseks vajalik keeleoskus”, Tatjana Stankevitsute „Onomatopoeetiline sõnavara eesti ja vene keeles”, Jelena Valts „Täiend nimisõnafraasi liikmena”

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (soome keel ja kultuur)

Merle Madisson „Juhan Viidingu soome keelde tõlgitud luule analüüs”, Maarja-Liisa Pilvik „Suomen kielen kliittinen -pA-sävyartikkeli ja sen mahdollisia funkionaalisia vastineita viron kielessä suomen yleiskielen perusteella”, Sille Seli „Soome keele olümpiaadi Agricola 2009 algajate vead”, Triine Teder „Soome disaini tuntus soome keelt ja/või kultuuri õppivate üliõpilaste seas Viini Ülikoolis ja Eötvös Lorándi Ülikoolis”, Helis Ust „ETV ja YLE uudiste põhisaadete majandusuudised”

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (ungari keel ja kultuur)

Katre Koppel „Koartikulatsioon ungari keele konsonantühendites ja selle omandamine keeleõppijale”, Oliver Vare „Afektiivsed vandesõnad ning hüüatused valitud näidendit/es ungari ja eesti keeles”

Humanitaarteaduse bakalaureuse kraad (üldkeeleteadus ja foneetika)

Andres Karjus „Eesti *väli* ja läti *lauks*: semantiline kaardistamine ja grammatiseerimine”